

ÜNNEPEK ÉS HÉTKÖZNAPOK

Magyaránador, 1975. május — a nézsai kórus országosan kiváló minősítést szerzett. Kedves emlékek maradtak a fellépésről Baross Gábor Liszt-díjas karnagy elismerő felkiáltása: „Jó volt!...” És utána a taps.

Karcag, Szolnok, 1975. június — ötödik országos szövetkezeti dalostalálkozó. Nagy élmények, szép sikerek.

Ezek az ünnepek. Vajon milyen hétköznapok előzték meg, milyen munka, öröm és fáradtság van mögöttük?

— Egy pillanatilag se higgye, hogy szerénykedésből mondom, de azon a magyaránadori minősítón, a legendák is hasonlóképpen jól szerepeltek. Ugyanezt a minősítést kapták, csak más kategóriában, mivel az övéké tisztán népi kórus. Azért fontos ez számunkra, mert nagyon jó érzés, hogy itt a szomszéd faluban van egy riválisunk... Vidéken, és különösen a mi helyzetünkben ez igen nagy dolog.

Szarka Lajosné kórusvezető elmondja azt is, mit ért a nézsaiak sajátos helyzetén. Hiányzik a művelődési ház, jóformán nincs lehetőség fellépésre. A dalostalálkozók futnak össze legtöbbször a „szomszédokkal”, pedig milyen jó lenne sűrűbben fellépni együtt is, jobban megismerni egymás repertoárját, főleg a nemzeti, szlovák dalaincsúket. Most a magyaránadori kettős siker valószínűleg lehetőséget teremt egy közös, kétnyelvű népdalok kirándulásra. Öt ezer forint volt a jutalom itt is, ott is

— kifutja belőle egy autóbussz bérélese...

— Hozhatnánk magunkkal „müornak valót” — mondja vágyakozva Szarkáné. — Tiszta, eredetibb a kinti szlovák népdalkincs, az itteni dalok „elmagyarosodtak” kissé.

Megtudom, hogy a magyar és szlovák népdaloknál kívül lengyel, észt és még sokféle dalt énekelnek, időnként szerepel a programjukban klasszikus kórusmű is.

— Hogyan készülnek a fellépésekre?

— Nagyképűen hangzik ez, hogy fellépésekre: évente öt alkalommal lehetünk biztosak abban, hogy szerepelünk. A nagy ünnepek, a nemzeti ünnep nap, egy-két kórustalálkozó, tavaly a rádiófelvétel — mindössze ennyi a biztos. Nagyon hiányzik a művelődési ház: csak akkor fogadhat a község cseremürokat, aminek fejében mi is többször felléphetnénk. A készüléskor: az AFESZ-től kaptunk magánót. én kottából, zongorán gyakorolok, a kórus tagjai hallás után, a magánó segítségével.

— Nem ütközött nehézségekbe összetartani ezt a női kórust?

— Kezdetben vegyes énekkar volt. A férfiak kérték, hogy szerdára tegyük a próbákat, akkor van koesmaszüneti nap nálunk. A vegyeskar megszűnt, a szerda maradt. Néhány női kórustagunk viszont lemorzsolódott az elmúlt években: nem engedte el őket a férjük vagy túlságosan leköötötte a több műszak. Bizony, nem könnyű „hiányzásmentesen” járni a próbákra.

Az asszonyok többsége eljött dolgozni. Ki a Nógrád megyei Textillpari Vállalatba, bedolgozóként. A nyolcórás műszak után jön a háztáji, a bedolgozó pedig eljárnak a termelőszövetkezetbe. Aki teheti, mégis mindig eljön — úgy látszik, sokat jelent mindnyájunknak ez a közösség.

Szarka Lajosné, a kórus vezetőjeért Szocialista Kultúraért kitüntetést kapott. De a legfőbb jutalom neki és a többieknek a siker, a taps, az az öröm, amit az énekléssel maguknak és másoknak szerezhetnek.

Aki elkísért Szarkáék falusi házáig Surányi János, a körzet függetlenített népművelője. Csak jót tud mondani a két kórusról, bennük látja a legtöbb lehetőséget. Persze fogalmazhatnánk másként: rajtuk kívül csak a keszegi irodalmi színpadot lehet említeni, nincs több kulturális közösség, művelődési fórum. Van kedv és vállalkozó szellem egy táncsoport létrehozásához. A tervek szerint Vácra hívnak táncleányt. Így már egész estét betöltő műsort vihetnének színpadra. Nehéz kimozdítani a kátyúból a közművelődést anyagi feltételek, helyiségek nélkül. Csak a távlati tervekben kapott helyet a kultúrakombinát (a közoktatás, közművelődés közös háza), megépítése. De mi lesz addig? Ez nemcsak a szűk fellépési lehetőséggel bíró körzet nem csupán a több cselekvési lehetőséget váró népművelő ügye, hanem az egész körzeté! G. K. M.

Vadászati kiállítás Pásztón

Részlet a kiállításból.

(Fotó: Varga)

A pásztói múzeum rendezésében június 21-én megnyílt és augusztus 5-ig nyitva tartó vadászati kiállítás a látogatók megismerkedhetnek apró- és nagyvadainkkal, vadászati emlékeinkkel.

A gyöngyösi Mátra Múzeum vadászati gyűjteményének töredéke látható itt, a tárlat csupán ízelítőt kíván adni abból a közeljövőben felépítendő nagy kiállítás anyagából, amely hazánk vadászati értékeit fogja bemutatni.

A vadászat egyidős az emberrel. A jégkorok idején, a történelem hajnalán,

a vadászat létkérdés volt. Az állattenyésztés, a földművelés kialakulása, fejlődése fokozatosan visszaszorította, s napjainkra egyéni vagy társas sporttá változott. Vadgazdálkodásunk gyökerei az írásos feljegyzések alapján a XVIII-XIX. századig nyúlnak vissza. A történelmi visszajelentés tükrében a korabeli vadgazdálkodás vadászcentrikussága hagy némi kíváncsiságot kellett ahhoz, hogy egységes, harmonikus vadgazdálkodás fejlődjön ki, ahol megfelelő célok elérése, népgazdasági érdekek szem előtt

tartása ösztönzi és tervszerűsíti a vadászársaságok munkáját.

A kiállítás érdekességei között látható egy 20 centiméteres faragott pipa vadászjelennetekkel, a többi közül az elefántpuska, a preparált vadkanfej. A múlt század közepén meghonosított muflon — az egyetlen európai vadjuh —, Korzika és Szardínia hegységeinek őslakója. A kiállítást Schell József művészi állatábrázolásai és Fehér Miklós természetfelvételei teszik változatosabbá.

Varga András
múzeológus

Megkezdődtek az egyetemi-főiskolai felvételi vizsgák

Országsszerte megkezdődtek az egyetemi-főiskolai felvételi vizsgák a felsőoktatási intézmények nappali, esti és levelező tagozatain.

Azok a diákok, akiknek jelentkezési lapja szabályos volt, és jelentkezésüket elfogadták, legalább nyolc nappal a kitűzött felvételi vizsga előtt értesítést kaptak: hol és mikor kell felvételizniük. A KISZ építőlaboraiban dolgozó jelentkezőket a felsőoktatási intézmények olyan időpontra hívják be felvételi vizsgára, amely a táborozás időpontjával nem ütközik.

Az írásbeli és a szóbeli, illetve gyakorlati vizsgák száma együttesen négy. A nemzetiségi nyelvekre jelentkezők a tanítóképző és óvónokképző intézményekben anyanyelvükön is vizsgázhatnak. A vizsganyagot úgy állították össze, hogy azok a felkészültség lemerésén kívül alkalmasak legyenek a rátermettség, a képesség vizsgálatára is.

Az írásbeli dolgozatokat változatlanul csak névtelenül (számozva) szabad átadni értékelésre: a dolgozatról nevet a szóbeli vizsgaig a dékáni hivatal (igazgatóság) bizalmas nyilvántartásba veszi. Az írásbeli dolgozatokat — az egységes követelmények érvényesítése érdekében — lehetőleg külön javítóbrigádok értékelik. A szóbeli vizsga főbb kérdéseit karok (szakok) szerint előre összeállítják, és ezeket tápellapokra vezetve a vizsgázók hűzhatják is. A vizsga során figyelembe veszik a középiskolai típusonként eltérő tantárgyi követelményekre, aszerint, hogy a jelentkező mely iskolatípusban végzett. Az írásbeli dolgozatok elkészítésére a feladat kihirdetésétől számított 180-180 percet kell biztosítani: a szóbeli vizsgára vizsgázóként általában 30 percet kell fordítani.

A szóbeli felvételi vizsga csak az írásbeli feladatokat értékelésének befejezése, ebben az esztendőben június 25-én kezdődött meg. A felvételi vizsgabizottság a nappali tagozatokon 3-3, az esti és levelező tagozatokon 2-2 tagú. Annvi vizsgabizottságot

kell szervezni, hogy egy bizottságra naponként 12-nél több jelentkező lehetőleg ne jusson.

A jelentkező magatartását és rátermettségét egyrészt a középiskola igazgatójától, illetve a KISZ-szervezettől, vagy a munkaadótól kapott javaslat, minősítés, másrészt a felvételi vizsga alapján kell megítélni. A magatartás megítéléséhez azt kell vizsgálni, hogy a jelentkezőben megvan-e azok a tulajdonságok, jellemvonások (a választott hivatás iránti vonzalom, helytállás a tanulásban és a munkában, a közösségi életbe való részvétel, a szocialista erkölcsi normák és az állam törvényeinek megtartása), amelyek alapján remélhető, hogy szocialista szakemberré válhat.

A felvételi vizsga — az ötfokozatú osztályozási rendszert alkalmazva, de az elégtelen osztályzatot nullával jelezve — külön kell osztályozni az írásbeli dolgozatokat és a szóbeli feleleteket (gyakorlatokat). Ezért a pályázó a nappali tagozaton a négy osztályzat összegének a felét, az esti és levelező tagozaton a négy osztályzat összegét kapja, vagyis ilyen címen a nappali tagozaton legfeljebb tíz, az esti és levelező tagozaton 20 pontot érhet el. A nappali tagozatra pályázóknál a felvételi vizsgán elért pontszámhoz, a középiskolai tanulmányi eredmények alapján — a megfelelő rendelkezések szerint — kiszámított pontszámot hozzá kell adni.

A középiskolai tanulmányi eredmények alapján a pályázó legfeljebb tíz pontot kaphat. Ha pályázó a felvételi vizsga évét közvetlenül megelőző évben vagy már régebben, illetve esti, vagy levelező tagozaton érettségizett (képesítőt), a számára kedvezőbb módon: vagy a nappali tagozat, vagy az esti-levelező tagozat pontszámításai módszerét kell alkalmazni.

Nem bocsátható szóbeli vizsgára az a jelentkező, aki nem mindkét írásbeli dolgozatra elégtelen. A jelentkezők közül azokat kell „megfelelt” nek tekinteni, akik az intézmény, kar, szak felvételi ke-

retszámát alapul véve, a pontszámokhoz a maximumtól csökkenő sorrendjé követve a keretbe jutáshoz szükséges pontszámot elérték, illetve annál legfeljebb annyi ponttal szerezték kevesebbet, amennyit az illetékes miniszter az adott intézményről (karnál, szaknál) megállapított, és a felvételi vizsgán legalább öt pontot szereztek. A felvételi bizottság szöveggel határoz; szavazategyenlőség esetében a bizottság elnöke dönt. A felvételi bizottság az elutasított jelentkezővel közli a döntés okát, az elért pontszámot, az osztályzatokat, s a megfelelő esetben a fellebbezési lehetőséget. A felvételi vizsgán megfelelt, de elutasított jelentkezőkkel közlik, hogy amennyiben a következő tanévre ugyanazon intézménybe, karral, szakra kérik felvételüket, pályázatukat — az ismételt jelentkezés alkalmával jelzett külön kérésükre — újabb felvételi vizsga nélkül, a jelenlegi vizsgaeredményeik alapján veszik figyelembe.

5.

Talán ez az első érv. Nem látszik rajta, hogy közelebb áll az ötvenhez, mint a negyvenhez. Friss, rugalmas, ki-sportolt, férfias megjelenésű. Biztos vagyok abban, hogy egyikünk sem tud olyan fűgőn, olyan pattozón felugrani a ló nvergőbe, mint ő. Nem hiszem, hogy bármelyikünk löne olyan pontosan, olyan biztos kézzel, mint ő. Soha nem kihívta, nagyképűséggel bizonyította ezt, hanem van benne ilvenkor valami gverekes öröm, olyan dícserej, ami nemhogy elválasztana tőle minket, inkább összehoz baráttá tesz.

Egyszer, még fél éve sem voltam itt az őrsön. Riadó volt, zártuk a határt. Pontosan tudtuk, hol kell várnunk a két buta lányt, akik szöketek volna. Azt mondja nekem:

— Pusztai határőr. Velem jón.

Vele voltam hajnalig. A két lány valóban megérkezett. Szó szerint igaz, hogy a karjainkba sétáltak. Úv sikítottak félelmükben, mint

Röviden

HALLÓMŰSZER

Habarovszk egyik tudományos központjában dorozható műszert szerkesztettek, amely képes „meghallani” a terhelés alatt levő anyag hangját. Ennek jelentősége abban áll, hogy időben figyelmeztet a veszélyre.

KÍSÉRLETI DELFINEK

Batumiban a Fekete-tenger partján tudományos kutató-menedéket létesítettek a delfinek megfigyelésére. Az állatokat itt természetes környezet veszi körül, viselkedésük tehát olyan, mint a nyílt tengeren.

FILM A BARÁTSÁGRÓL

A Szovjetunió és az NDK televíziója közös filmet készített „996 kilométeren túl sem idegen a föld” címen. A film az erfurti körzet és Lettország barátságáról szól.

EGY „KIS”

METEOROLÓGIA

A Szovjetunióban közel 90 ezer meteorológus dolgozik a 4000 állomásból és több mint 7000 állomásból kiépített megfigyelőhálózatban.

Megjelent a Magyar Nyelvőr

A napokban megjelent a Magyar Tudományos Akadémia anyanyelvi bizottsága folyóiratának, a Magyar Nyelvőrnek az évi második száma. A nyelvészeti tudományt művelők mellett a magyartanárok és anyanyelvünk laikus szerelmesei is több érdekes írást találnak benne. Váci Mihály költői nyelvének néhány sajátosságáról. Tamási Áron prózai műveinek képzőművészeti módjáról, a tanítóképzőbe jelentkezők nyelvi-nyelvtani felkészültségi szintjéről, néhány érdekes szólás eredetéről olvashatunk többek között a folyóirat második negyedévi számában.

T R É F Á K

— Néhány napja azt mondtad, hogy vegetáriánus vagy. Most húst eszel?

— Igen, vegetáriánus vagyok, de ma bőjtőiök.

— Ivánka, mi az a csoda?

— Nem tudom.

— És mit mondanál, ha egyszer csak a nap éjeli világítana.

— Azt mondanám, hogy az a Hold!

— Ha összeházasedünk, ugye, leszoksz a dohányzásról?

— Természetesen.

— És nem iszol többet?

— Természetesen.

— És többet nem mész a kávéházba?

— Természetesen.

— És még miről tudsz lemondani?

— Természetesen a házassági szándékomról!

Pásztor Ferenc:

FIÚK A LESHEGYEN

Regény

a választási malacok. Bevitük őket az őrsre, szabályszerűen rendezték a dolgukat, ahogyan illik. Azt hiszem, a parancsnok sem volt álmos, nekem sem iött álom a szememre, ott ücsörögtünk az őrs előtt a padon. Nvár volt, kellemes, langvos hajnal. Ritkaság itt a hegyvidéken.

Megkérdeztem tőle. Őrnagy elvtárs, miért éppen katona lett. Hogyan jutott észébe? Hogyan adta rá magát?

— Nagyon furcsán mondom magának. Gverekkoromban elhatároztam... Tudja, Pusztai, messziről, nagyvontól indultam. Egy olyan pi-

ei faluban születtem én, amit a térképen csak kigúvadt szemmel lehet megtalálni. Mindennek a tetejébe szégyennek is születtem. Megesett lány volt az édesanyám. Volt egy vőlegénye, huszár. Elvette volna az csak akkoriban a közhuszár nem akkor házasodott, amikor neki kedve volt hozzá, hanem akkor, amikor a felsőbbégek kegyesen engedélyezték. Én megérkeztem szerelemgvereknek, az apámat pedig valahol megnvűvasztották. Édesanyám úgy beszélt el, hogy szőkn próbált, amikor megtudta, hogy én érkezem. Az ilyesmit akkoriban kerülhe-

tellen szigorral büntették.

— A falu csúfia lettem. Az iskolában minden gyerek a nyelvét öltöztette rám. A templomban nekem csak az utolsó pad mögött, az állóhelyen lehetett fohászolni. Ha áldozáshoz nem engedtek, mondván, édesanyám ev szentséget nem vett magához, akkor nekem bűnhődni kell. Tölem meztagadiák a többi szentséget is. Igaz, megvoltam én ettől lö egészségben, vidáman. A falu szája azonban sokszor olyan sebetek ejtett rajtam, amit nem lehet évkönnven kiheverni. Ha bementem a boltba, tá-szítottak ritam evet, hogy te zabi, te fattvú, álli odébb. Ha a gyerekekkel leálltunk látszani, a rátartibb szűlők már kiállítottak: nem iöttök el attól a fattvútól. Evz darabig kísérleteztem, próbáltam a többiek között maradni. Felhasználtam rá ügyességemet, Sipoit faragtam, vízi-puskát csináltam, rajzoltam a homokba, meg a fészker oldalára.

(Folytatjuk)